

3936047 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : โรคติดเชื้อ; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร)

ศัพท์สำคัญ : การรอดชีพ / มะเร็งช่องปาก / ประเทศไทย

นิรบรรณ กิตติชกรกุล : การรอดชีพของผู้ป่วยมะเร็งช่องปากในประเทศไทย (SURVIVAL OF PATIENTS WITH ORAL CANCER IN THAILAND) คณะกรรมการควบคุม

วิทยานิพนธ์ : ผ.ศ.ร.อ.น.พ.ชยันต์ธร ปทุมานนท์, พ.บ., ส.ม., D.Sc. (Clin. Epid.), ผ.ศ.ณัฐจาร พิชัยณรงค์, M.P.H., ส.ค. (วิทยาการระบาด), คุณิต สุจิรัตน์, วท.บ, วท.ม. (ชีวสถิติ), เศษ หนุ่นพระเดช, พ.บ., ว.ว. (โสต นาสิก ลาริงซ์), สกาวรัตน์ จรุงศรี, พ.บ., อ.ว. (โสต นาสิก ลาริงซ์)

112 หน้า. ISBN 974-589-869-4

การศึกษาแบบย้อนหลังนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระยะรอดชีพของผู้ป่วยมะเร็งช่องปาก และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระยะรอดชีพของผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ป่วยมะเร็งช่องปากทุกรายที่ได้รับการวินิจฉัยทางพยาธิวิทยา ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 ถึง 31 ธันวาคม 2539 ในโรงพยาบาล 13 แห่งและ 1 สถาบัน จำนวน 2,553 คน โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลและแหล่งข้อมูลอื่นๆ และติดตามสถานะผู้ป่วยจากฐานข้อมูลของสำนักทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย

ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์ด้วย Cox's proportional hazard model เมื่อควบคุมอิทธิพลของ เพศ อายุ และระยะโรค พบว่าปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ระยะรอดชีพที่สำคัญ ได้แก่ ตำแหน่งของมะเร็ง โดยมะเร็งที่ลิ้นมีระยะรอดชีพน้อยที่สุด และมะเร็งริมฝีปากจะมีระยะรอดชีพนานที่สุด ชนิดของเซลล์ squamous cell carcinoma เสี่ยงต่อการตายเป็น 1.53 เท่าของชนิด verrucous ขนาดของมะเร็งปฐมภูมิ การแพร่กระจายไปต่อมน้ำเหลือง (N stage) ผู้ป่วยที่มีการแพร่กระจายไปต่อมน้ำเหลืองระดับสูงขึ้น มีแนวโน้มเสี่ยงต่อการตายมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าการรักษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่มีความสัมพันธ์กับระยะรอดชีพ ($p < 0.001$) 5-year survival ของผู้ป่วยทั้งหมดเท่ากับร้อยละ 40 และ 5-year survival ของผู้ป่วยมะเร็งขนาด T1, T2, T3 และ T4 เท่ากับร้อยละ 56, 42, 27 และ 28 ตามลำดับ ส่วน 5-year survival ของผู้ป่วยที่มีการแพร่กระจายไปต่อมน้ำเหลืองระดับ N0, N1, N2 และ N3 เท่ากับร้อยละ 48, 40, 26 และ 20 ตามลำดับ

ผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้ ประกอบการรักษาผู้ป่วยมะเร็งช่องปากในตำแหน่งต่างๆ ได้ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพช่องปาก ควรตระหนักถึงความสำคัญของการเฝ้าระวังและคัดกรองผู้ที่มีอาการผิดปกติตั้งแต่ระยะแรกๆ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาตั้งแต่ระยะเริ่มแรก ทำให้มีระยะรอดชีพยาวนาน